Sikkerhedsdatablad

Udarbejdet **09-05-2018**
Revision: (dato) **09-08-2024**
SDS-version **1.6**

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn:	Kølervæske, rød
Produkt-nr.:	120125
UFI:	VS1P-MCCW-M00M-6JXJ

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes
Anbefalede anvendelser:
Kølervæske.

Anvendelser der frarådes:
Må kun anvendes som beskrevet ovenfor, andre anvendelser skal ske i samråd med leverandøren.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet
Firmanavn og adresse:
Alaska A/S
Løkkebyvej 12
DK-5953 Tranekær
tlf: +45 47 72 20 10
www.alaska.dk

Kontaktperson og mail:
alaska@alaska.dk

Sikkerhedsdatabladet er udarbejdet og valideret af:
Mediator ApS, Centervej 2, 6000 Kolding. Konsulent: MKH

1.4. Nødtelefon
Giftlinien: +45 82 12 12 12

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen
CLP (1272/2008):
Acute Tox. 4;H302
Skin Irrit. 2;H315
Eye Irrit. 2;H319
STOT RE 2;H373

Ordlyd af H-sætninger – se nedenfor i punkt 16.

2.2. Mærkningselementer

Signalord:
Advarsel

Farlig ved indtagelse. (H302)
Forårsager hudirritation. (H315)
Forårsager alvorlig øjenirritation. (H319)
Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering. (H373)

Indånd ikke damp/tåge. (P260)
Vask hænderne grundigt efter brug. (P264)
Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse. (P280)
VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. (P305 + P351 + P338)
Ved vedvarende øjenirritation: Søg lægehjælp. (P337 + P313)

2.3. Andre farer
Produktet indeholder organiske opløsningsmidler. Udsættes man gentagende gange for organiske opløsningsmidler, kan det skade centralnervesystemet og de indre organer som f.eks. lever og nyrer.

Anden mærkning:
-

Andet
-

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1./3.2. Stoffer / Blandinger

Indholdsstof	Index-nr. / REACH-Reg. nr.	CAS-nr.	EF-nr.	CLP-klassificering	Vgt/Vgt %	Note
1,2-Ethandiol	603-027-00-1 / 01-2119456816-28-xxxx	107-21-1	203-473-3	Acute Tox. 4;H302, STOT RE 2;H373	75 - < 95	1
Kalium-3,5, 5-trimethylhexanoat	- / -	93918-10-6	299-890-3	Acute Tox. 4;H302, Skin Corr. 1;H314, Eye Dam. 1;H318	1 - < 3	-

1) Stoffet er optaget på Arbejdstilsynets liste over organiske opløsningsmidler.

Ordlyd af H-sætninger – se nedenfor i punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger
Indånding:
Søg frisk luft.
Hold den tilskadekomne under opsyn.
Søg læge ved ubehag.

Indtagelse:
Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke.
Søg læge ved ubehag.

Hudkontakt:
Fjern forurenet tøj.
Vask huden længe og grundigt med vand.
Søg læge ved ubehag.

Øjenkontakt:
Hvis produktet kommer i øjnene skylles med vand (helst fra øjenskyller) til irritationen ophører. Søg læge ved fortsat irritation.

Øvrige oplysninger:
Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede
Farlig ved indtagelse.
Irritative virkninger: Produktet indeholder stoffer som er lokalirriterende ved hud/øjenkontakt eller ved indånding. Kontakt med lokalirriterende stoffer kan resultere i, at kontaktområdet bliver mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener.
Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig
Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler
Sluk med pulver, skum, kulsyre eller vandtåge.
Brug ikke vandstråle, da det kan sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen
Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft.
Ved brand dannes farlige røggasser.
Udsættes man for nedbrydningsprodukter, kan det give helbredsskader.

5.3. Anvisninger for brandmandskab
Hvis der er risiko for udsættelse for dampe og røggasser, skal der bæres luftforsynet åndedrætsværn.
Brandfolk bør anvende egnet beskyttelsesudstyr.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer
Brug personlige værnemidler – se pkt. 8.
Undgå indånding og kontakt med hud og øjne.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger
Undgå unødig udslip til omgivelserne.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning
Spild inddæmmes og opsamles med sand eller andet absorberende materiale og overføres til egnede affaldsbeholdere.
Mindre spild tørres op med en klud.

6.4. Henvisning til andre punkter
Se punkt 8 for værnemiddeltype.
Se punkt 13 for bortskaffelse.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering
Se under punkt 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler.
Produktet bør anvendes under velventilerede forhold.
Der bør være adgang til rindende vand og øjenskyller.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed
Produktet bør opbevares forsvarligt, utilgængeligt for børn og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o.lign.
Bør opbevares i tæt tillukket originalemballage.
Skal opbevares på et tørt, køligt og ventileret sted.
Undgå direkte sollys.

7.3. Særlige anvendelser
Se anvendelse pkt. 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre
Grænseværdier ifølge bekendtgørelse nr. 1619 af 19/12/2024 om grænseværdier for stoffer og materialer (kemiske agenser) i arbejdsmiljøet:

Indholdsstof	**8-timers grænseværdi ppm / mg/m^3**	**Korttids-grænseværdi ppm / mg/m^3**	**Anmærkning**
1,2-Ethandiol	10 / 26	40 / 104	E, H
1,2-Ethandiol, forstøvet	- / 10	- / 20	-

E = Stoffet har en EF-grænseværdi. Et stofs grænseværdi kan være skærpet i forhold til EU-grænseværdien.
H = Stoffet kan optages gennem huden.

DNEL/PNEC-værdier:
DNEL Ethan-1,2-diol

	Arbejdstagere	**Forbrugere**
Inhalation - Kroniske Lokale	35 mg/m³	7 mg/m³
Dermalt - Kroniske Systemiske	106 mg/kg bw/day	53 mg/kg bw/day

DNEL Kalium-3,5, 5-trimethylhexanoat

	Arbejdstagere	**Forbrugere**
Inhalation - Kroniske Systemiske	3.62 mg/m³	0.89 mg/m³
Inhalation - Kroniske Lokale	3.62 mg/m³	0.89 mg/m³
Dermalt - Kroniske Systemiske	0.51 mg/kg bw/day	0.26 mg/kg bw/day
Dermalt - Kroniske Lokale	-	0.26 mg/kg bw/day

PNEC Kalium-3,5, 5-trimethylhexanoat

Ferskvand	0.08 mg/L
Intermittent releases (Ferskvand)	1.68 mg/L
Havvand	0.008 mg/L
Jord	0.17 mg/kg soil dw

8.2. Eksponeringskontrol
Der findes ikke et eksponeringsscenarie til dette produkt.

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol:
Brug værnemidler som angivet nedenfor.
Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt.
Vask hænder efter brug.

Personlige værnemidler:

Åndedrætsværn:
Brug åndedrætsværn med A2/P2 filter ved utilstrækkelig ventilation.
Åndedrætsværn skal svare til en af følgende standarder: EN 136/140/145.

Beskyttelse af hænder:
Brug beskyttelseshandsker af nitrilgummi (> 0,3 mm). Beskyttelseshandsker skal følge EN 374.
Gennemtrængningstid: > 480 min

Beskyttelse af øjne/ansigt:
Brug beskyttelsesbriller ved risiko for stænk i øjnene.
Øjenværn skal følge EN 166.

Beskyttelse af hud:
Anbefalet:
Brug særligt arbejdstøj.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet:
Det skal sikres at lokale regler for udledning overholdes.

PUNKT 9: Fysiske og kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Fysisk form	Flydende
Farve:	Rød
Lugt:	Mild
Smeltepunkt/Frysepunkt (°C):	-12
Kogepunkt eller begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval (°C):	> 170
Antændelighed:	-
Nedre og øvre eksplosionsgrænse (vol-%):	-
Flammepunkt (°C):	> 111
Selvantændelsestemperatur (°C):	> 400
Nedbrydningstemperatur (°C):	-
pH:	7,5 - 9
Kinematisk viskositet (mm2/s):	-
Opløselighed:	Opløseligt i vand
Fordelingskoefficient n-oktanol/vand (logværdi):	-
Damptryk:	0,06 mm Hg (20 °C)
Massefylde og/eller relativ massefylde:	1,12 g/cm3 (20 °C)
Relativ dampmassefylde:	-
Partikelegenskaber:	-

9.2. Andre oplysninger
Ingen.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet
Ingen data.

10.2. Kemisk stabilitet
Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.

10.3. Risiko for farlige reaktioner
Ingen kendte.

10.4. Forhold, der skal undgås
Undgå opvarmning og kontakt med antændelseskilder.

10.5. Materialer, der skal undgås
Undgå kontakt med stærke oxidationsmidler.
Undgå kontakt med stærke syrer.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter
Ingen ved de anbefalede opbevaringsforhold.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om fareklasser som defineret i forordning (EF) nr. 1272/2008
Akut toksicitet:
Farlig ved indtagelse.

Substans	Eksponeringsvej	Art	Test	Resultat
1,2-Ethandiol	Inhalation	Rotte	LC50/ 6 Timer	> 2,5 mg/L air
1,2-Ethandiol	Dermalt	Mus	LD50	> 3500 mg/kg bw
Kalium-3,5, 5-trimethylhexanoat	Oral	Rotte	LD50	1584 mg/kg bw
Kalium-3,5, 5-trimethylhexanoat	Dermalt	Kanin	LD50	> 2000 mg/kg bw

Hudætsning/-irritation:
Virker irriterende på huden - kan medføre rødme.
Kan optages gennem huden og give symptomer som svimmelhed og hovedpine.

Alvorlig øjenskade/øjenirritation:
Irriterer øjnene. Giver svie og tåreflåd.

Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering:
Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Kimcellemutagenicitet:
Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Carcinogenicitet:
Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Reproduktionstoksicitet:
Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

Enkel STOT-eksponering:
Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse.

Gentagne STOT-eksponeringer:
Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering.
Langvarig eller gentagen påvirkning ved hudkontakt eller indånding af dampe kan give skader på centralnervesystemet.

Aspirationsfare:
Datagrundlaget giver ikke anledning til klassificering.

11.2. Oplysninger om andre farer
Testdata foreligger ikke.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Substans	Testens varighed	Art	Test	Resultat
1,2-Ethandiol	96 Timer	Fisk	LC50	49000 mg/L
1,2-Ethandiol	48 Timer	Dafnier	EC50	> 100 mg/L
Kalium-3,5, 5-trimethylhexanoat	96 Timer	Fisk	LC50	< 510 mg/L
Kalium-3,5, 5-trimethylhexanoat	48 Timer	Dafnier	EC50	> 100 mg/L
Kalium-3,5, 5-trimethylhexanoat	72 Timer	Alger	EC50	189,87 mg/L

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Substans	Nedbrydelighed i vandmiljøet	Test	Resultat
1,2-Ethandiol	Ja	OECD Guideline 301 A	10 Dage 90-100%
Kalium-3,5, 5-trimethylhexanoat	Ja	OECD Guideline 301 B	28 Dage 87,9%

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Substans	Potentiel bioakkumulerbar	LogPow
1,2-Ethandiol	Nej	-1,36

12.4. Mobilitet i jord
Testdata foreligger ikke.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering
Produktet opfylder ikke kriterierne for PBT eller vPvB.

12.6. Hormonforstyrrende egenskaber
Testdata foreligger ikke.

12.7. Andre negative virkninger
Ingen.

PUNKT 13: Bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling
Produktet er omfattet af reglerne om farligt affald.
Spild og affald samles i lukkede og tætte beholdere, der bortskaffes via den kommunale affaldsordning for farligt affald med nedenstående specifikationer.

EAK-kode	Beskrivelse	Kemikalieaffaldsgruppe
14 06 03	Andre opløsningsmidler og opløsningsmiddelblandinger	C

Særlig mærkning:
-

Forurenet emballage:
Tom emballage og rester skal afleveres til den kommunale affaldsordning for farligt affald.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Produktet er ikke omfattet af reglerne om transport af farligt gods på vej og sø i henhold til ADR, IMDG og IATA.

14.1 -14.4.
ADR
-
IMDG/IATA
-

14.5. Miljøfarer
-

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren
-

14.7. Bulktransport til søs i henhold til IMO-instrumenter
Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Kilder:
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre, med senere ændringer.
Bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser) - BEK nr. 1619 af 19/12/2024, med senere ændringer.
Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1049 af 30. maj 2021 om unges arbejde, med senere ændringer.
Bekendtgørelse nr. 1369 af 25. november 2015 om markedsføring og mærkning af flygtige organiske forbindelser i visse malinger og lakker samt produkter til autoreparationslakering.
Bekendtgørelse nr. 1565 af 19. december 2022 om import og salg af meget giftige og giftige stoffer og blandinger m.v., om opbevaring og anmeldelse af tyveri af visse stoffer og blandinger og om forbud mod vildledende udsagn ved markedsføring af stoffer og blandinger.
Bekendtgørelse nr. 6 af 4. januar 2023 af lov om kemikalier.
Bekendtgørelse nr. 1794 af 18/12/2015 om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører m.v. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø, med senere ændringer.
Bekendtgørelse nr. 291 af 19/03/2024 om grænseværdier for stoffer og materialer (kemiske agenser) i arbejdsmiljøet, med senere ændringer.
Bekendtgørelse nr. 1479 af 30/12/2024 om affald, med senere ændringer.

Anden mærkning:
-

Anvendelsesbegrænsninger:
Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse. (jf. dog Arbejdstilsynets Bekendtgørelse om unges arbejde).
Ved en arbejdspladsvurdering skal det sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet eller amning (jf. BEK nr 1839 af 14/12/2023 om arbejdets udførelse).

Krav om særlig uddannelse:
-

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering
Ingen.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Udarbejdet på baggrund af EU forordning 1907/2006 (REACH)

Andre oplysninger:
Kilder:
EU forordning nr. 1907/2006 (REACH), med senere tilpasninger.
EU forordning nr. 1272/2008 (CLP), med senere tilpasninger.
Direktiv 2008/98/EF
ECHA – Det europæiske kemikalieagentur.

Den fulde ordlyd af H sætninger omtalt i punkt 2+3:

H302	Farlig ved indtagelse.
H314	Forårsager svære ætsninger af huden og øjenskader.
H315	Forårsager hudirritation.
H318	Forårsager alvorlig øjenskade.
H319	Forårsager alvorlig øjenirritation.
H373	Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering.

Klassificering i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008:

Acute Tox. 4;H302	Beregningsmetode
Skin Irrit. 2;H315	Beregningsmetode
Eye Irrit. 2;H319	Beregningsmetode
STOT RE 2;H373	Beregningsmetode

Forkortelser og akronymer anvendt i sikkerhedsdatabladet:
REACH: Registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier. Forordning (EF) nr. 1907/2006.
CLP: Forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering.
CAS-nr.: Chemical Abstracts Service-nummer.
EF-nr.: EINECS- og ELINCS-nummer (se også EINECS og ELINCS).
DNEL: Afledt nuleffektniveau (Derived No-Effect Level).
PNEC: Beregnet nuleffektkoncentration (Predicted No Effect Concentration).
STOT: Specifik målorgantoksicitet (Specific Target Organ Toxicity).
LD50: Dødelig dosis (Lethal Dose) for 50 % af en forsøgspopulation.
LC50: Dødelig koncentration (Lethal Concentration) for 50 % af en forsøgspopulation.
EC50: Den effektive stofkoncentration, der medfører 50 % af maksimal respons.
PBT: Persistent, bioakkumulerende og toksisk stof (Persistent, Bioaccumulative and Toxic).
vPvB: Meget persistent og meget bioakkumulerende (Very Persistent and Very Bioaccumulative).
NOEC: Den højeste afprøvede koncentration, hvor der i en undersøgelse ikke er observeret en statistisk signifikant virkning i den eksponerede population sammenholdt med en passende kontrolgruppe (No Observed Effect Concentration).
NOAEL: Den højeste afprøvede dosis eller det højeste afprøvede eksponeringsniveau, hvor der ikke optræder statistisk signifikante stigninger i hyppigheden eller alvorligheden af de skadelige virkninger mellem den eksponerede population og en passende kontrolgruppe. Der kan opstå visse effekter ved dette niveau, men de opfattes ikke som skadelige eller prækursorer for skadelige virkninger.

Andet:
Oplysningerne i dette sikkerhedsblad gælder kun produktet nævnt i punkt 1 og er ikke nødvendigvis gældende ved brug sammen med andre produkter.

Der er foretaget ændringer i følgende punkter:
Generel opdatering.

Dette sikkerhedsdatablad erstatter version:
1.5